

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV, STRADA LUNGA Nr. 5.

Telefon 226

Abonament anual 200 lei.
Pentru străinătate 500 lei.
Pentru autorități 500 lei.
Anunțuri, reclame, după tarif.

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU.

Apare de trei ori pe săptămână

În cursul lunii Ianuarie listele alegătorilor fiind expuse la primărie, cetățenii sunt datori să controleze dacă au fost trecuți în ele. În caz contrar să facă rectificările cuvenite la judecătoriile de ocol.

Un bilanț al acțiunii „Frontului Românesc”

Solia de Anul Nou a Conducătorului nostru.

Lăsăm să urmeze aici după notele stenografice importantul discurs al d-lui dr. Al. Vaida-Voevod rostit de Anul Nou în fața prietenilor politici veniți la Cluj ca să-l felicite.

În acest discurs Conducătorul nostru a precizat pentru *întreaga țară* în mod cinstit și sincer hotărârea și atitudinea sa în lupta națională ce a desfășurat-o, ca să curme odată cu minciunile, cu intrigile și cu interpretările greșite sau interesate date de unii și alții în ce privește principiile și programul „Frontului Românesc”.

Conducătorul nostru știe ce vrea. El nu-și schimbă atitudinile de pe-o zi pe alta și n-are nimic de ascuns în ce privește tactica și scopul luptei istorice pe care o prezidează.

Declarațiile d-lui dr. Al. Vaida-Voevod

Domnilor și fraților,

Dați-mi voie ca să încep expunerea mea dorindu-vă tuturor an nou fericit. Aruncând o privire în trecutul mișcării noastre, să vedem ce cale am parcurs, cât mai avem de mers, cu ce bilanț se prezintă la sfârșitul anului „Frontul Românesc”, care a fost geneza și etapele lui de dezvoltare, terminând apoi cu considerațiile pe care le impune situația politică actuală.

Vă mai amintesc că în cinci Februarie anul trecut a avut loc la București ședința comitetului central al partidului național-țărănesc, pentru a se discuta și a se ratifica noul program. Bazat pe îndelungata mea experiență de viață politică și pe practica de guvernământ pe care o am, precum și pe concluziile pe care le împune o examinare mai atentă a vieții noastre de stat, am stăruit ca acest mare organism, care era partidul național-țărănesc, să accepte trei amendamente la programul care se discuta. Acestea erau:

1. Principiul proporționalității etnice atât în funcțiunile de stat cât și în procesul vieții economice, comerciale și industriale, reclamând participarea deplină îndreptățită a elementului românesc etnic la toate formele de viață politică și socială ale țării noastre.

2. Articulația în cuprinsul programului care era făcut în vederea proximei guvernări, a obligațiilor pe care și-o ia partidul de a desființa trusturile și cartelurile păgubitoare pentru

Pertru noi Alexandru Vaida-Voevod este sinteza franchisei, a cinstei, a curajului, a patriotismului și a naționalismului integral. Tot trecutul său, începând de pe băncile școlii, sub regimul opresorilor de odinioară ca și după întregirea neamului românesc, până în clipele de față, este o carte deschisă. El este o glorie a neamului, un mare bărbat de stat, el este nădejdea noastră în zile apropiate mai bune și mai ferice.

Să ne aducem aminte de tot ceea ce a făcut Conducătorul nostru încărunțit în lupte naționale de peste patru decenii și să-i cetim cu recunoștință și cu luare aminte, *solia de Anul Nou* pe care o trimite Nației vechi de pe întreg cuprinsul țării:

„Să-nime, îndată ce va veni la putere.

3. Al treilea amendament de ordin cultural-național, prevedea selecția elitei de conducere a țării noastre, din fiii Românilor, dând posibilitatea f. lor distinși ai neamului românesc, cari în trecut nu au putut beneficia de elementele culturii, ca să studieze, pe cheltuielile statului pentru a se putea ridica la nivelul cultural unde prin vitregia sorții au fost împiedecați de a ajunge. În ceea ce privește minoritățile am propus tot la acest amendament, principiul proporționalității.

Am continuat să cer în România proporționalitatea elementului românesc după cum ceream aceleși lucru în Camera dela Budapesta înainte de unire. Impotriva acestor amendamente s'a ridicat un adevărat val de pseudo-democrație și mai ales acest din urmă amendament, de ordin cultural național a trezit în sânul comitetului executiv avalanșe de proteste democratice ca fiind în contradicție cu principiile de bază ale partidului. Am fost combătut în plinul comitetului o zi întreagă, am avut apoi ultimul cuvânt, iar, la urmă, amendamentele au fost respinse. Au doar cu mine doar șase prieteni, iar eu mi-am rezervat dreptul de a vorbi în congres.

După cum știți însă, imediat a doua zi, d-nii Lupu, Madgearu și alții, au început o violentă campanie prin ziare împotriva mea, punând la cale atacuri piezoze sau dând interviuri pre-

sei din Sărindar. Eu am fost disciplinat o viață întreagă, am tăcut și am răbdat, mai mult decât oricine, când așa cerea disciplina de partid, dar, în feja acelor atacuri era imposibil ca să nu mă socotesc în stare de legitimă apărare. Văzând mai departe cum conducerea partidului național-țărănesc falsifică ideile democratice, naționale și țărănești, cari se aflau la baza amendamentelor propuse de mine, am început un turneu de conferințe prin toată țara, trezind conștiințele și răscolind inimile românești. Am vroit să fiu disciplinat dar am fost provocat. S'au grăbit atât de mult cu provocarea aceasta și cu excluderea mea din partid încât nu am mai putut vorbi la congres. Toți acești domni din comitetul executiv s'au temut, după cum mi spunea chiar președintele subcomisiei ca să nu fim atacați de presa evreiască. Domnila dela conducerea partidului național-țărănesc se tem, în timp ce toată lumea trebuie să admită că, *dacă nu vrem să devenim sclavi în țara noastră, trebuie să punem capăt situației actuale în care se complăce totuși partidul național-țărănesc.*

Eu însă cu toată excluderea pe care au pronunțat-o domnila din comitetul executiv împotriva mea, am avut onoarea de a vedea alăturându-se punctului meu de vedere 11 foști colaboratori ai mei iar, pe urmă, grosul partidului, astfel încât domnila oficiali au au mai putut să publice listele celor „excluzi”, pentru a nu face înșuși dovada că rămân fără partid. Dar nu numai acei cari ne au urmat pe noi au dezavuat comitetul executiv ci și alți membri ai partidului. *Sunt și azi în acest organism multe, foarte multe inimi, cari simt la fel cu noi, cu Frontul Românesc.*

Ei bine, unde suntem noi astăzi? Săraci, lipsiți de o presă puternică, fără subvențiuni misterioase, o ducem greu, dar, în sfârșit, suntem liberi în țara noastră de-o simțim nealterat românesc, de a spune tot ceea ce avem pe inimă și de a vorbi numai ceea ce ne dictează conștiința (Aplauze).

Suntem liberi domnilor, pentru că cine își fundamentează viața și acțiunile lui pe adevăr nu are nevoie de case de bani. Subverția noastră o purtăm cu toții în sufletele și în inimile noastre. (Aplauze îndelungate).

Astfel au decurs evenimentele de pe urma cărora am constituit „Frontul Românesc”. La puțin timp după întemeiere, încă în cursul lunii Iunie, „Frontul Românesc” a început să primească oferte de colaborare. Pentru că se svonesc atâtea știri senzaționale, tendențioase și neadevărate, în să precizez care este adevărata situație făcând un bilanț în public.

Oferte de colaborare

Cea mai importantă dintre ofertele de colaborare, primite de „Frontul Românesc”, a fost aceea a d-lui Octavian Goga. Am discutat cu d-sa și trebuie să delecter că ne-am găsit de acord în ceea ce privește ideile. Lucrurile acestea se întâmplau cam pe la 20 Iunie. Condițiunile pe lângă cari d-l Goga era dispus să fuzioneze erau ca eu să fiu prezidentul general al noului organism politic, iar d-sa unic vicepreșed. Am răspuns că va fi cam greu de a aranja astfel lucrurile, pentru că tactica mea diferă de cea a partidelor. Dacă era să fac și eu un nou partid aș fi debitat formula că eu și cu partidul meu suntem expresia suveranității naționale, cerând puterea mai cu aranjamente, mai cu angajamente față de alte partide, astfel ca să nu știe stânga ce face dreapta și, în felul acesta, să ajungem la putere.

Or, eu am urmărit și urmăresc altceva. Am pornit această acțiune tocmai pentru a ne mântui de politicianismul de partid, care a făcut atâta rău în țară. Oamenii, îmi ziceam, vor începe să activeze din propriul imbold, iar eu voi vedea la urmă, cari sunt aceia cari într-adevăr muncesc, meritând astfel să fie șefi. Dar să dau titluri și grade nu pot încă, — așa i-am spus d-lui Goga. A rămas stabilit ca să mai vorbim. Peste două săptămâni însă, d-l Goga a realizat o fuziune la Iași cu alt program și cu alt partid. În definitiv fiecare face ceea ce vrea și ceea ce îl îndrumă să facă, conștiința sa, ideile sale și interesul său.

Programul „Frontului Românesc”

În privința programului, eu rămân pe baza proporționalității. În manifestul pe care l'am adresat țării, cu ocazia constituirii „Frontului Românesc”, am expus toate ideile de bază ale programului meu în privința tacticii însă, eu am alte metode pentru că nu mai vreau să cad în aceeași situație în care eram în trecut. *Vreau metode noi pentru organismul nou care a luat ființă.* Nu căpătuiala de partizan, ci crearea unei baze de luptă, a unui organism, care să înroleze înținerul, toate sufletele românești și să cuprindă la urmă toată nația. Vreau ca toți aceia cari lucrează alături de noi să nu sconteze strămele interese materiale, ci toți să muncim, pentru că *întregul neam să se căpătuiască trăind într-o nouă Românie, alta decât cea de ieri și alta decât cea de azi.* (Aplauze).

În timpul verii s'a lucrat mult între Nistru și Tisa. Conștiințele românești au început să se trezească, dreptatea tezei noastre s'a evidențiat tot mai mult, iar aceia cari ne condamnau și ne excludeau din partidul național-țărănesc au început să ne imite sau chiar să ne supraliciteze.

Pe deasupra tuturor acestora merge însă „numerus valachicus”, ca focul prin păiuș, și pot să vină deacum naționaliști de toate caracterele, făcându-ne fel și fel de obiecțiuni, ca noi vom ști totdeauna să scrutăm realită-

țile mai bine decât ei. S'a nimerit ca și semnul nostru electoral să fie un simbol al acestei clar-viziuni, el fiind un ochiu dintre acelea pe cari le purtau steagurile legiunilor romane, un adevărat vexillum roman.

Noi dela teza lui „numerus valachicus”, nu ne vom abate de dragul nimănu. Iar acei cari obiecționează că aceasta nu este un program, noi le putem răspunde că dacă numai în timp de zece ani se va înfăptui jumătate din ceea ce am fixat în manifestul către țară, atunci am schimbat destinele țării. (Aplauze).

Nu ne lăsăm impresionați nici de neofiii ultranaționalismului, tot astfel cum nu ne lăsăm impresionați nici de cercurile oculte ale francmasoneriei, nici de membrii alianței Israelite universale, nici de bancherii darnici în subvențiuni dizolvante de conștiințe. Din primăvară și până acum noi am progresat enorm, dar unde este progresul celor cari au ținut cu bani străini adunări mari, la cari au participat toți acei țărani cari au vroit să meargă gratuit la oraș? Chiar și eu, fiind întrebat de unii țărani i-am sfătuit că, dacă au timp, să meargă la toate adunările politice unde se plătește drumul, să meargă, pentru că numai astfel pot să cunoască adevărata situație a țării și a partidelor cu conștiințele închinate.

Noi am pornit încet ca să ajungem departe și iată rândurile noastre s'au mărit cum nimeni nu bănuia. Am trecut prin negura văii ca să ajungem pe vârful muntelui, iar astăzi „Frontul Românesc” este o realitate politică joasă de care nu poate lua lupta nici unul din vechile partide ale zarafiei democratice.

Fuziunile

Deschiderea Camerei a aflat în incintă două grupări, cari stau pe bază naționalistă: „Frontul Românesc” și partidul național-creștin. Ce era de făcut pentru ca aceste două grupări să nu se aște în divergență de opinie pe chestiunile esențiale ale concepției naționaliste? S'au urmat tratative, s'a hotărât ca să se ducă acțiune comună în parlament pe baza unui program pe care l'am semnat și eu. Dar această semnătură a mea este valabilă numai pentru tactica blocului naționalist parlamentar, parlamentarilor d-lui Goga reprezentând și pe mai departe organismul lor politic, iar ai noștri fiind incredințați „Frontul Românesc”. M'am înțeles perfect cu d-l Goga stabilind că dânsul are organizarea campaniei parlamentare. Aici, când l'am invitat pe d-l Goga să ne vadă sediul, em spus că din aceste relațiuni idilice nu este exclus ca cu vremea să ajungem ca să putem vorbi și despre o unire definitivă, despre fuziune.

Abia că am rostit aceste cuvinte, abia am ajuns până aici, că s'a și ivit un fenomen foarte curios. În mai multe județe au apărut aviatori politici cari făceau aveta între cele două organizațiuni. A fost o socoteală

aceasta care a determinat toate acțiunile transfugilor și a lichelelor, de a trece din cadrele „Frontului Românesc” în cele ale partidului național-creștin, pentru a-și asigura cu mai multă certitudine un profil egoist. Care era calculul? „Frontul Românesc” are în toate județele organizații puternice și numeroase, cadre bogate în intelectuali. Ce și-au zis acei navigatori politici? Să trecem repede la partidul național-creștin, ori, unde era inexistent, să-l improvizăm, să ne declarăm comitet sau organizație județeană și atunci când va avea loc fuziunea, vom discuta dela egal la egal, obținând situații pentru cari altfel se cere o mai mare justificare. Numai cât toți aceștia, ca și acei cari cred că „Frontul Românesc” poate fi prezentat ca o diversivune, se înșală. Iată, vă mărturisesc, dacă ași rămânea numai cu trei bătrâni și cu 30 de tineri, eși continuați și mai departe acțiunea cu aceeași credință, având siguranța că eu stabilesc etapele de luptă și că nu mă poate atrage nimeni în cursă. (Aplauze).

Fuziune? Doresc tineretului ca să nu uite atât de repede cum uităm și cum pare a fi uitat noi bătrânii. *Istoria fuziunilor în viața politică a țării românești constituie unul din cele mai compromise capitole.* În 1920, noi ardelenii, eram fuzionați într'un singur organism politic, dar nu fuzionați prin tratative diplomatice, ci prin lupte comune, prin suferințe și prin îndârjirea cu care am săpat mereu la temelii monarhiei austro-ungare și totuși ce s'a ales de această fuziune? Am văzut foarte curând Ardealul devenind un teren de vânătoare pentru toți braconierii politici, iar viața publică a fost inundată de ațâța compromisiuri încât înșuruiră lor ar constitui o frescă autentică de pilde de politicienism.

Dar câte alte nu se mai spun? Mi s'a reproșat de atâtea că mă las condus, ba de Emil Hâșeganu, ba de Viorel Tilea și câte altele. *Apoi eu m'am condus totdeauna după imperativele pe cari mi le-a dat conștiința mea și interesele mari ale neamului.* S'a mai spus că fuziunea nu s'a putut face pentru că ne-am fi politenit la portofoliul d-lui Tilea. *Apoi ași vrea să văd un guvern în care d-l Tilea, care ne onorează cu prietenia lui, să nu-și aibă locul lui.* (Aplauze).

Regionalism

Ni s'a aruncat mereu apostrofare că am fi regionalisti. Era tot o manevră politicianistă și aceasta, care a fost reluată mereu împotriva noastră. *Apoi dacă a fi regionalist însemnează a salva pe seama țării tot ce este are prețios Bucovina, Basarabia și Ardealul, a vivifica forțele acestor provincii, a le da posibilitate de largă dezvoltare, a le face diamant strălucitoare pe coroana regală a României și a le însuși de tot ce este au ele particular în virtuți, în energie, în muncă, armonizându-le în marea unitate a nației, atunci da, este bine să se știe precis, că eu am fost și sunt regionalist și fiecare cetățean din aceste provincii trebuie să fie la fel.* (Aplauze).

Dar mi se mai fac încă și alte obiecțiuni din partea acelor cari oricât ar ascunde acest lucru, nu văd cu ochi buni mișcarea noastră. Sunt întrebat: de ce am venit atât de târziu cu „Frontul Românesc”, pentru ce a trebuit ca el să pornească din inimțile partidului național românesc?

Apoi domnilor, trecutul în care noi a trebuit să ne batem chiar în România Mare, pentru nuda existență politică, nu este atât de îndepărtat pentru că răspunsul să nu poată fi dat de către orșii-

cine. Imi amintesc cum eu în persoană eram oprit prin bariere și îndărmi de a intra pe timpul alegerilor pe teritoriul județului Făgăraș, unde în timpul unguresc dobândisem toate mandatele. Lucrurile s'au întâmplat la fel în județul Brașov, Cluj și în alle județe din Ardeal și Banat. Pe vremurile acelea lupta se dădea între noi și între guvernânți, din partea lor cu intenția de a ne suprima, iar din partea noastră ca o permanentă justificare a existenței noastre politice. Iată de ce mă revolt când un bătrân, care cunoaște aceste împrejurări, mă întreabă de ce nu am început mai de vreme lupta „Frontului Românesc”.

Dar nu am putut începe această luptă nici din alt motiv. Noi nu avem statistică decât din anul 1930. Cum s'ar fi putut începe o mișcare, ale cărei justificări trebuiesc să fie foarte serioase, fără cele mai elementare date statistice? Cum am fi putut noi discuta situația economică a țării și problemele, cari interesează „Frontul Românesc” și viitorul neamului, când nici azi, când avem înșfârșit statistică, cercurile oficiale guvernamentale nu pot să obțină detalii asupra lucrurilor permise de funcționarii români sau străini în întreprinderile particulare? Până la acest grad sunt umiliți reprezentanții oficiali ai țării, încât aceste date sunt sistematic refuzate în timp ce directorii de întreprinderi sfidează și plătesc mai bine amenda decât să servească organelle oficiale ale statului cu informațiile dorite. *Nimic mai mult, decât aceste fapte, nu poate caracteriza starea umilă a românului în țara lui.* Iată de ce am așteptat un moment mai prielnic, domnilor, pentru a porni lupta aceasta. (Aplauze).

„Frontul Românesc” nu fuzionează cu nimeni.

Și acum în cece privește fuziunea, despre care s'a vorbit atât de mult în ultimul timp, doresc să stabilesc înaintea d-voastră ca un principiu general valabil pentru viitor, pe care îl impun ca tactică oficială și anume: „Frontul Românesc” nu face fuziuni colective cu nici o grupare, cu nici un organism, cu nici un partid politic. Am și acum vreo 3-4 oferte de fuziune, dar în virtutea acestui principiu tactic, noi nu putem primi în cadrele mișcării noastre decât pe aceia cari se înscriu individual. Cunosce eu foarte bine și tot astfel cunoaștoți și d-voastră aceste fuziuni de ultima oră, în cari mirosat de putere îl face pe unii oamei ca să-și descopere imediat identitatea de simțire și aspirații comune cu organizația despre care se poate presupune că va veni la guvern. Rămânând în opoziție, apoi tot ei se împrăștie ca pui de potârniche. *Nu vreau să pregătesc de pe acum un jaliment. De aceea d-nii conducători ai județelor să aibă în vedere acest principiu la toate înscrierile cari se fac în „Frontul Românesc”.*

Dar mai este și alt motiv pentru care nu admit fuziuni colective. Nu mă pot face arbitru peste organisme și partide politice.

Oținoară partidul național român din Ardeal a realizat fuziunea cu tichistii din vechiul regat. Abia că s'a realizat această fuziune, a și început procesul de difuzionare.

Pe urmă am fuzionat cu d-nii Iorga și Argetoianu. Luni de zile nu am putut ajunge la înțelegeri pe chestiunea șefiilor, astfel încât procesul de difuzionare era și mai mare. Pe urmă am fuzionat cu țărăniștii. Nu mult după aceea s'a împlinit un vis al nației, iar noi am ajuns la putere. Se cunosce împrejurările în cari s'a politenit această gu-

vernare, care activa în discuții interminabile cu jumătăți de măsură, într'un fals democratism și într'o dependență riguros controlată și exploatăată de toți aceia cari aveau ipotecă asupra partidului. După ultima guvernare d-l Ion Mihalache, spre a salva democrația, a fuzionat cu doctorul Lupu. Vedeți presa și cunoașteți cum se dezvoltă lucrurile la București și în alle centre, pentru a vă da seama, că de când s'a realizat această fuziune, dihonța difuziunii nu mai poate fi împlădită prin nimic. Mai nou a fost exclus din partidul democrat d-l Dem. Dobrescu. Păi, unde mai există în partidul d-lui Mihalache un al doilea democrat de talia d-lui Dobrescu, procuror al umanității și democrat de 22 de carate? Cu multă jenă și cu oarecare durere pentru mine trebuie să mai văd că nici d-l Maniu nu este democrat în ochii cenzorilor democrației, după ce d-sa a combătut „Numerus Valahicus”, ca antidemocratic.

D-nii Iuliu Maniu și Ion Mihalache

Să nu așteptați cu ocazia a ceasta dela mine nici atacuri contra d-lui Iuliu Maniu, nici contra d-lui Ion Mihalache. Eu mă ocup de persoanele domniilor lor numai când lucrurile cari mă interesează pe mine și „Frontul Românesc”, sunt prezentate cu reacredință. Nici în ceceate îl privește pe stimatul meu unchiu și succesor, la președinția Ardealului, care realizează organizarea democratică a Ardealului fără ardeleni, vă rog să nu l atacați nici d-voastră, să-l lăsați în grija mea ca pe d-nii Maniu și Mihalache.

Cu acestea cred că am lămurit chestiunea tendințelor și mâncărilor de fuziune. Tin să vă mai spun că sunt oameni încadrați în diferite grupări politice cu cari ași dori să colaborez, dar în aceleși timp sunt foarte mulți cari nu s'au distins decât printr'o singură calitate, aceea de a fi aviatori politici neobosiți, lichele, ori, stipendiști altor interese decât alelea ele organizate, din care fac parte. Mai sunt pe urmă alții cari au în sarcina lor ipotecă politică nedorite de noi.

Experiența istoriei

Când mi se aruncă întee piciorul atâtea planuri de fuziuni, când o serie întreagă de oameni încearcă să și irosească energia gândind-use cum să îmbinatească programul „Frontului Românesc”, se duce în povtriva mea cea mai mârșavă și mai iocrită luptă de distrugere. Tinerii cari se însușesc atât de repede, să adâncească istoria și să vadă din nenumărate pilde ale ei cum se poate nimici o ideie sănătoasă, exploatând naivitatea poporului. „Historia est magistra vitae”. Pe vremea Romanilor ea a înregistrat cazul celor doi frați Grachi, cari au pierit prin ura poporului tocmai pentru că vroiau să realizeze reforme de o importanță capitală pentru popor. Tiberius Grachus văzând abuzul care se făcea în întreaga Italia și scrutând cauzele acestui abuz, a venit cu reforma sa agrară. Propunând această lege, el a vroit ca să pună capăt avidității aristocrației romane (care și-a luat pe seama sa toate pământurile cu cerite dela dușmani. Senatorii, înspăimântați, au angajat atunci pe un oarecare Dolabella, cu un program și mai radical decât acel al lui Tiberius. Valahii de atunci, nu au fost cu mult mai deștepti decât mulți din cei de azi și, astfel, ei foarte repede, au strigat: jos cu Tiberiu! Au avut loc lupte și bătăi între oamenii lui Dolabella și ai lui Tiberius până când Tiberius a fost înșfârșit asasinat și aruncat

în Tibrul în anul 133 a. Chr. Și astfel din reforma propusă de Tiberius nu s'a mai ales nimic.

A venit pe urmă Calus Grachus, tot cu același program. Senatorii l au găsit de astădată, pe Marcus Livius Drusus, ca el să se angajeze să joace rolul radical extremist, pentru compromiterea lui Caius Marcus Livius Drusus, care ca și în vremea de azi, reclama n drepturi proporționale, cerere care ar corespunde reformei dorite de Caius, ci drepturi egale cu aristocrații romani. În felul acesta în scurtă vreme Calus a fost prezentat în ochii poporului ca un dușman al lui, astfel încât în urma unei răscoale el a trebuit să fugă și să se sinucidă ordonând sclavului său ca să-i îngă sabia în piept.

Odată, morții frații Grachi, a murit și ideea reformei agrare, poporul rămânând și pe mai departe în situația în care se afla. Senatul a ridicat apoi statuile celor doi frați Grachi. În numele poporului, în numele democrației. Cântându-li se vecinica pomenire au fost prechidite și reformele lor. Și Valahii timpului au rămas și pe mai departe misera plebs cobuens.

O m fi având noi o leacă de sânge de senatori romani, dar sânge de plebs poate că avem mai mult, ex-lași aici, la gurile Dunării, ex toto orbe romano. *Iată de ce atrag atențiunea țineretului, ca să scruteze bine evenimentele și oamenii, pentru a putea cântări cu înțelepciune intențiunile și sinceritatea lor.*

Tot un caz clasic de aceeași natură ne prezintă și dramaturgul Ibsen în drama sa „Dușmanul poporului”. Iar sub raport practic și mai apropiată de noi este drama acelor „Faisceux français”, întemeiate de Leon Barès. Organizarea acestora a luat un avânt frumos până când nu a fuzionat cu Georges Valois, agent moscovit. Nu mai e nevoie să spun că după acest act fascista franceză a adormit în Doamnel.

Este deci mai bine ca să ne sporim pe încetul, dar fără surprize. Mai pușini domni și cât mai multe cămăși albe, pentru a realiza colectivitatea românească, a tuturor țărănilor, de pe cuprinsul țării. Nici fuziuni, nici slugi ale altor organisme politice. Noi trebuie să rămânem autonomi, pentru ca noi să putem răspunde de realizarea programului pe care l-am anunțat țării.

Alegerile parțiale

Se întreabă multă lume: de ce nu am depus candidatură pentru alegerile parțiale. Nu am candidat pentru motivele pe cari le am expus în comunicatul publicat în ziare, pe care îl cunoașteți. Antecedentele aceluși comunicat sunt următoarele: Mergând eu la București, am eșit cu surprindere, că d-l Goga va candida la Mehedinți, d-l Cuza la Suceava, iar eu la Hunedoara, fără contracandidat din partea guvernului. Ori atât d-l Goga cât și d-l Cuza au embii mandati. Mai mult. La Suceava alegerile sunt pentru Senat, o d-l Cuza niciodată nu renunță la Camera optând vreodată pentru Senat. Nu găseam nici un rost ca eu să-mi deslășez organizațiile în aceste două județe, Suceava și Mehedinți. I înțeleg pe d-l Goga, că deși are mandat ține să candideze Poate că i sa vrea să facă loc unui fruntaș de pe lista județului unde este acum ales, ca să intre în parlament. Dar d-l Cuza? D-sa nu a avut nici un motiv ca să forțeze candidatura în Suceava. D-sa este un om față de care am tot respectul. Dar după mine „Numerus Valahicus” nu se restrânge numai la evrei, ci se referă la toate minoritățile. Este o diferență esențială, aceasta în-

tre dânsul și mine, în afară de care eu, mai urma să dau și impresia că am căzut pe planul al doilea cu „Frontul Românesc”, dacă primeam candidaturile așa cum au fost concepute, în lipsa mea.

Mi s'a mai spus că la Hunedoara mie nu mi s'ar fi pus contracandidat. Eu nu m'as fi temut chiar dacă mi-se pune. Dar Hunedoara este steful lui Aurel Viad, peste care eu nu puteam să trec. Mi s'a obiectat că d-l Aurel Viad nu i s'ar fi opus un contracandidat din partea liberalilor. Cum adevă, eu să dau impresia că am orimțit un mandat dela guvern?

Iată de ce eu nu puteam candida la Hunedoara și iată de ce ar fi trebuit să candidez în alt loc. M'am gândit la un moment dat să punem contracandidați în toate aceste județe, dar pe urmă mi-am dat seama că poporul nostru este sentimental și omenirea de candidați în fața unei formațiuni din naționaliste ar fi dat naștere la o vâlcăreală generală pe întreg cuprinsul țării. Ea îi las pe domniile lor să dovedească întreaga lor putere în toate trei județele. Nu vom fi prin aceasta cu nimic mai săraci, dar cu atât mai bogăți în experiență.

Va veni vremea când veți vedea bine cu toții că această tactică a fost singura demnă și ducătoare la scop. Momentul luptei electorale a „Frontului Românesc” nu va fi departe și atunci rămâne ca d-voastră toți să dăți dovada practică a muncii pe care ați depus o în județele respective, a elanului cu care ne urmează nația și a forțelor noastre de organizare.

Am făcut aceste mărturisiri în public pentru ca să se știe precis pentru ce sunt împotriva fuziunii, în ce condițiuni admit intrarea membrilor noi în „Frontul Românesc” și pentru ce nu am candidat la alegerile parțiale. *Or d că s'au lămurit pe dep în toate babele politice, toți tinerii neastâmpărați și toate femeile în pantaloni, cât și toți ahtiații grăbiți ai caș avaiului puterei.*

Audiența la M. Sa Regele.

D-voastră așteptați ca să vă vorbesc și despre audiența mea la M. Sa Regele. S'a spus că această audiență m'ar fi decepționat, și s'a argumentat cu aceea că la ieșirea dela palatul regel em fost sumbru.

Apoi domnilor nu știu cine m'a văzut așa, dar eu nu am fost niciodată sumbru când am ieșit dela M. Sa Regele, care fiind reprezentant al suveranității naționale, un monarh înțelept și versat în toate problemele țării sale, și un desvârșit cunoscător al tuturor nevoilor și bucuriilor acestei nații, oferă totdeauna o-icui s'ar duce la dânsul în audiență, prilej de minunată înaltare sufletească. Audiența mea a fost de informație, din partea o poziției Majestății Sale. Eu am referat M. Sale cum văd situația politică. Ce i am putut spune Regelui știți și d-voastră cu toții căci le-am repetat mereu un ar înțeg în atâtea conferințe. Iatăoul lui Columb, domnilor.

Nici vorbă de o apropiere față de național-țărăniști

S'a vorbit domnilor în afară de fuziuni și de diferite apropieri între noi și alte organisme politice. S'a lansat și ideea apropierii de național-țărăniști, în privința căreia trebuie să declor că nici nu poate fi vorba de o înclinare a noastră în această direcție. De acum încolo noi suntem răul mare în care se vor vărsa toate acele râuri mai mici, cari duc aceleași aspirații ca și noi.

Eu scoterez ca destul de apropiat acest lucru, pentru că la

Obrăznicie evreiască

Cu prilejul serbării centenarului Casinei Române s'a întâmplat un incident, peste care am trecut la ordinea zilei — și aceasta în însuși interesul provocărilor, — dacă cei cari au prilejuit nu l-ar fi plasat în presa din Sărindar, totdeauna gata să alarmeze lumea când e vorba de sancționarea unei obrăznicii evreiești.

E prea bine cunoscută de altfel această obrăznicie, care ia pe zi ce trece proporții tot mai mari decât aceste ziare au devenit organele de predilecție ale mișcării stat-jărăniste presedate de d-l Auschnitt și soții.

Mai știm din experiență că decât ori se aplică o palmă pe obrazul unui evreu obrăznic, ea găsește ecou până la Liga Naționalilor. Ii dai afară pe evreu pe ușă, el își intră prin geam în casă. Ii dai din nou afară, el te acostează cu marfa sa suspectă la poarta casei sau la colțul străzii.

Ceea ce s'a petrecut însă zilele acestea la Brașov întrece orice închipuire. Este un adevărat record al obrăznicii, căci tată ce s'a întâmplat:

Comitetul Casinei Române a făcut să invite ca să asiste la serbarea centenarului ei pe lângă autoritățile și instituțiile publice, pe lângă societățile românești, și câteva societăți și instituții ale concetățenilor noștri de alte limbi, printre cari în primul rând Casinei concetățenilor noștri sași și maghiari, instituții cu un trecut de decenii, cu cari Casina română jubilează a avut vechi legături. Au mai fost invitați din curtuazie sau poate dintr'un esces de zel și câteva alte societăți neromânești, între cari și așanumitul „Cerc cultural evreiesc”, despre care n'am auzit până acum că ar exista.

Când conducătorii acestui „Cerc cultural evreiesc” au aflat că vor lua cuvântul la ședința festivă câte-un delegat al Camerei de comerț și industrie și al celor două casine: săsească și maghiară, hop și Șloimii d-la „Cercul cultural evreiesc” cu cererea: ca să-și spună cuvântul, cerere pe care au adresat-o încă telefonic și tăman în dimineața ședinței festive.

De sine înțeles, că li s'a răspuns, probabil tot din curtuazie, că cererea lor e tardivă, deși trebuia să li se spună pe șleu că au fost invitați să asiste la serbare dacă tocmai vreau, dar nu ca să-și plaseze în public jargonul, și aceasta pe motivul că „Cercul cultural evreiesc” n-are și n'a avut nici o legătură cu centenarul unei casine, care să-l îndreptățască să-și plaseze în public logosul.

În loc ca esponentul Cercului „cultural” evreiesc să și vadă lungul nasului, „Comitetul cercului” a adresat M. Sale Regei un telegramă, pe care Canașchis o publică în întregime în „Adevărul”, în care se protestează „impotivă jicnirii publice adusă populației evreiești”.

În același timp poate au a adresat prin forurile lor o telegramă de protest și Ligii Naționalilor... Mai știi!

Nu suntem nici antisemiți și cu atât mai puțin suntem în contra societăților evreiești, legal recunoscute, cari acționează pe terenul de binefacere sau „cultural”. Dar trebuie să ne revoltăm în contra obrăznicii cu care se răspunde unui act de curtuazie, mergându-se cu această obrăznicie până la treptele tronului.

Prefectura poliției Brașov ar face bine să ne comunice pe autorii acestei telegramme irfame, căci nu putem presupune ca să se fi pretat la acest act obrăznic ni dintre vechii și onorabilii evrei stabiliți în Brașov înainte de război. Presupunem chiar că

provocatorii fac parte din evreii strecurați după război la noi în țară și cari în numele „culturei” înmușesc numărul locuitorilor Brașovului cu contrabandiștii cari răsar cătră seară din casele Străzii Negre și a Spitalului —

INFORMAȚIUNI

Publicând în n-rul de azi în întregime marea discurs al dlui dr. Al. Vaida-Voevod rostit de Anul Nou, am fost nevoiți să amânăm pe n-rul viitor publicarea altor articole.

Maj. Sa Regele și Marele Voivod Mihai au luat parte Sâmbăta trecută la o vânătoare regală pe domeniile Coroanei din Bănat. Sâmbăta noaptea Suverenu și Marele Voivod au trecut în Jugoslavia la Belgrad unde au luat parte împreună cu M. Sa Regina Maria și Prințul Regent Paul la o altă vânătoare. Luni dim. Maj Sa Regele și Marele Voivod s'au reîntors în țară.

Conferința economică a înțelegerii balcanice. Vineri se deschide la București conferința economică a statelor din înțelegerea balcanică, participând delegații Iugoslaviei, Greciei, Turciei și României.

Fraudele dela prefectură. Raportul an-hetel fraudelor dela Prefectură a stabilit următoarele: Suma delapidată de casierul Wiesel se urcă la 1.709.633 lei, iar cea delapidată de Negrea la 790.000 lei.

Parastas. Duminecă 19 Ianuarie, la ora 11 a. m. se va oficia în biserica „Sf. Adormiri” din Brașov vechi un parastasul de un an dela moartea neuitărilor noștri fii Ionel și Dumitru. Rudeniile, prietenii și cunoștii sunt rugați a lua parte. — Familia D. Nolan.

Balul salvării. Efortia Serviciului de Salvare al Municipiului Brașov cu onoare invită la Balul Salvării ce va avea loc în ziua de 25 Ianuarie 1936 ora 9 seara în saloanele „Redouta”. Balul e dat în folosul celor lipsiți de mijloace cari apelează la serviciile salvării.

Școala de conducători de automobile și tractoare din Brașov Calea Victoriei No. 90, a început înscrierile pentru noua sesiune școlară a anului 1936 la cancelaria școlii între orele 8—13 și 15—20 în fiecare zi de lucru.

Direcțiunea.

Sate și dascăli este titlul noului volum, ce va apare peste câteva zile, din condeiul dlui inspector general Gh. Tulbure, cunoscutul și bine apreciatul publicist ardelean. Noul volum cuprinde un bogat mănunchiu de articole și cugetări, reflectând aspecte din viața școlară, curentele de idei, mizeriile și frământările dascălilor din epoca noastră postbelică. Contactul permanent și îndelungat al dînsului autor cu realitățile școlare din Ardeal, spiritul său critic obiectiv, ajutorul da o viziune clară de o înaltă ținută literară constituie garanță deplină, că noua lucrare va fi o lectură savuroasă și plină de folos sufletesc pentru dascălii satelor noastre.

un adevărat ghetto evreiesc — sau pe cari îl vedem în număr tot mai mare inundând piețele de zarzavat, pasări și fructe din Brașov.

Din toate aceste se desprinde însă pentru viitor și o bună învățtură: să nu mai primim la masă oaspeți nedoriți și obraznici, ca să nu i mai „jicnim”.

D-l dr. Alexandru Vaida-Voevod și a anunțat sosirea în Capitală pe poimăine, Vineri.

Scumpirea tutunului. Începând de Luni 13 Ianuarie a. c. Casa autonomă a Monopolului a urcat cu 10—15% prețul tutunului și al diferitelor sorte de țigărete.

Mergem în pas alergător pe calea înfrînării trailului.

Colonelul Drossu, marele comis al Palatului, a încetat erii subit din viață în urma unei atac de inimă. Defunctul era în vârstă de 71 ani.

Fiscale. Ministerul constatând că foarte mulți proprietari de autovehicule nu și-au achitat încă impozitul pe trimestrul Ianuarie 1936 le acordă un termen până la 1 Februarie 1936, până la care dată pot achita impozitul pe acest trimestru fără amendă și fără majorare. După expirarea acestui termen se vor dresa acte de contravenție celor ce se vor găsi în restanță cu impozitul pe automobile.

Războiul italo-abisinian. Trimisul special al Agenției Havas telegrafiază din Addis Abeba:

În privința operațiilor de pe frontul de nord, cercurile oficiale abisiniene dau foarte puține informații. Cercul s'ovonul că trupele abisiniene s'pregătesc un nou atac împotriva forțelor italiene din provincia Tigre.

Sfârșitul Republicii chineze. După ultimele știri din Peking, în China de Nord a început o propagandă intensă pentru restaurația puterii imperiale. Se anunță, că în ziua de 1 Martie republica chineză va muri, fiind înlocuită cu imperiul chinez în ziua aceasta, împăratul Manciuriei, Pu Ji, va fi proclamat împăratul Chinei.

La administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei” se află de vânzare romanul „VALAH” al d-nei Elisabeta Hențiu. Prețul lei 50.

Prețul pâinei în urcare

Secția brutarilor din Brașov ne comunică că continuând să se urce prețul făinei, brutarii au fost siliți să ridice prețurile pâinei. Începând cu ziua de 15 Ianuarie 1936 s'au fixat următoarele prețuri:

Chilogramul pâine albă lei 10.50. Chilogramul pâine mijlocie lei 9.50. Chilogramul pâine neagră lei 8.50.

Frumoase perspective pentru viitor!

Cunoșcătorii pretera numai vinurile

„Dealul Zorilor” fiind cele mai alese și naturale. Specialități neîntrecute:

Bășicota, Riesling, Grasa, Negru Vartos și Nicorești, Sanda Cabernet etc.

Singurul depozit de vânzare la Brașov, în str. Zece Mai Nr. 1 (lângă Fabrica de gaz aerian) Servim la domiciliu, după cerere

Acțiunea „Frontului Românesc”

Numeroase întruniri în Capitală

În vederea marelui întruniri, care va avea loc Duminecă în 19 l. c. în Capitală și la care va participa Conducătorul nostru d-l dr. Al. Vaida-Voevod, au avut loc Duminecă numeroase întruniri ale membrilor diferitelor circumscripții în Culoarea de Galben, în Culoarea de Negru, în Culoarea de Albastru și în Culoarea de Verde din Capitală.

La aceste întruniri au luat parte mii de cetățeni, în frunte cu șefii de culoare, de circumscripții și cu șeful organizației Capitalei, d-l C. Anghelescu, fost ministru și guvernator al Băncii Naționale.

La Oltenița

„Frontul Românesc” a obținut Duminecă un frumos rezultat la alegerile comunale din acest oraș. Guvernul a obținut 721 voturi, „Frontul Românesc” 392 și național-jărăniștii 105 voturi.

Au fost aleși 12 consilieri guvernamentali și 6 ai „Frontului Românesc”. Național-jărăniștii au rămas pe din afară.

O ședință festivă

La clubul organizației centrale a „Fr. Rom.” din București s'a făcut Duminecă primirea unui grup mai mare de ardeleni stabiliți în București. Serbarea a fost presedată de șeful org. Capitalei d-l C. Anghelescu, care salută pe noii membri.

A luat apoi cuvântul d-l dr. V. Nișescu, care a erătat roștul luptei „Fr. Rom.” care are ca scop final: România a Românilor. Au mai luat cuvântul d-nii: avocat Drăghici și D. Popa în numele noilor membri.

Sfințirea drapelului Front. Rom. din Girișul de Criș — Bihor

Oradea. — Duminecă a avut loc în comuna Girișul de Criș sfințirea drapelului Frontului Românesc din acest sector. La această solemnitate au participat peste o mie țărani din cele 7 comune ale sectorului de graniță. Serviciul divin a fost oficiat de preotul Popa din Cheresig și preotul Mușet din comuna Girișul de Criș. Răspunsurile au fost date de corul condus de d-l director-inv. Vereș.

După serviciul divin părintele Mușet a rostit o creștină: a cuvântare arătând că poporul român, care a fost divizat în aproape 20 partide politice acum a început să se înfrățască într'o puternică forță naționalistă pentru a putea face față uneltirilor străinilor.

D-l inv. Petre Filip, șeful sectorului deschide adunarea și în numele organizațiilor din cele 7 comune salută pe d-l deputat dr. Petre Popoviciu, președintele organizației județene a Frontului Românesc.

D-l director Teodor Ilie salută adunarea în numele plasei Centrale, d-l inv-dir. Gheorghe Bologan aduce salutul plasei Ceica. D-l inv-dir. Negruțiu din Sântandrei îndeamnă populația să și trimită copii la școală fiindcă numai prin lumină poporul românesc va putea să și cucerească drepturile ce i se cuvin în această țară. D-sa arată că toți preoții români și toți învățătorii din acest sector sunt luptători ai Frontului Românesc și îndeamnă poporul să urmeze pe acești conducători intelectuali ai satelor.

D-l Augustin Barna, secretarul general al organizației județene face o largă expunere a evenimentelor cari au dus la înființarea Frontului Românesc și la despărțirea d-lui dr. Al. Vaida-Voevod și a majorității fruntașilor partidului național-jărănesc de gruparea presedată de d-l Ion Mihalache care nu a înțeles ritmul vremii și nu a înțeles să se pună în slujba neamului. Arată apoi că 85% din brevelele statului sunt în mâinile streinilor, capitalurile din marile întreprinderi comerciale și industriale din Oradea și județul Bihor sunt în 95% în mâinile evreilor și streinilor și arată apoi că mulțimea tinerilor cari termină azi școlile șomează la sate fără a avea ocazie de muncă. D-sa afirmă apoi că numai prin'o guvernare a Frontului Românesc se poate pune

temelia solidă a Statului nostru plămădit prin jertfele de suferință de ani a înaintașilor noștri.

D-l Dr. Petre Popoviciu deputat de Bihor și președintele organizației județene a Frontului Românesc, mulțumește sâtenilor și conducătorilor satelor pentru frumoasa primire ce i s'a făcut și mulțumește pentru însuflețirea cu care acești bravi români grăniceri au știut să se înregimenteze în Frontul Românesc la primul semnal al conducătorului nostru dr. Alexandru Vaida Voevod. În continuare d-sa vorbește de luptele pline de glorie duse de d-l Vaida Voevod pentru drepturile românești din trecut și arată străduințele acestui mare conducător de neam pentru repunerea elementului etnic românesc în drepturile sale firești în România Mare. În calitate de deputat și de reprezentant al d-voastră în parlamentul țării mă voi sili să apăr interesele populației românești din cele 420 comune ale județului Bihor în spiritul principiilor preconizate de d-l dr. Alexandru Vaida Voevod.

Seria cuvântărilor o încheie părintele Traian Mihalca, care mulțumește în numele populației oaspeților, cari au venit să îndrumeze poporul pe drumul cel adevărat și românesc.

Din public

In atențiunea

Direcțiunii autobuzelor comunale

1) Taxatorul de pe mașina Nr. 8 Sfânt—Fabrica de laminat, din ziua de 10 l. c. se poartă obrăznic cu publicul și este și recalcitrant. Dacă i se cere câte o informație răspunde par' că el ar fi proprietarul mașinei, iar publicul pasager la discreția lui. Rugăm să fie înlocuit.

2) Să ni se comunice dacă soțiile controlorilor dela autobuze au sau nu abonamente permanente, deoarece se observă o mulțime de cucoane, cari se dau drept soții de controlori și în special unguroaice, cari zilnic călătoresc pe autobuzele comunale, fără să plătească un leu.

3) Taxatorii să fie mai prevenitori față de public, întru cât ei sunt la dispoziția publicului, iar nu publicul la dispoziția lor.

Bn.